

IZUZETNI LJUDI KORENIČKOG KRAJA

G.Ing. mašinstva MILAN ŠORAK (1887 – 1958)

U želji da se sačuva uspomena na izuzetne ljude Koreničkog kraja, pored navedenih i ostalih čija imena još nisu na ovom sajtu, Ing.Milan Šorak svakako zaslužuje da bude u njihovom društvu. Svojim radom i velikom upornošću uspio je u tom vremenu i okolnostima da završi tada prestižni fakultet mašinstva među prvima iz ovog kraja, da postane vrhunski priznat stručnjak u oblasti željezničke infrastrukture i transporta, humanista, rodoljub i nadasve zaljubljenik u svoj rodni Korenički kraj, kojemu je i pored svojih velikih obaveza uvijek nastojao pomoći na razne načine, kako bi unapredio i olakšao život svojim saplemenicima.

Rodjen je 1887. godine u Mihaljvcu i kršten u Vreljskoj crkvi . Otac mu je bio lugar na području Korenice, a majka domaćica na seoskom domaćinstvu.

Osnovnu-pučku školu završio je u Korenici, a srednju u Otočcu kao odličan đak sa pokazanim darom za prirodne nauke - matematiku i fiziku. Postoje originalna svjedočanstva sa potpisima profesora iz tog vremena, Dobio je stipendiju za studije tehneke sa mogućnošću da bira između Beča i Budimpešte pa je izabrao Madjarsku zbog jezika. Stipendiju je dobio od društva srpskih poslovnih ljudi PRIVREDNIK , a kao dobrom djaku i studentu Austrougarska država mu je dala neke materijalne olakšice prilikom upisa i u toku studiranja.

Na univerzitetu u Budimpešti upisao je i završio Mašinski fakultet (postoji originalna diploma i indeks).Po završetku studija zaposlio se u Temišvaru, kao inžinjer državnih željeznica Austrougarske, gde je upoznao svoju suprugu Gizelu Dobay. Kako je bila katoličke vjere (Madjarica) prešla je u pravoslavnu vjeru u Bečkerečkoj (Zrenjaninskoj) crkvi i dobila ime Andjelija po imenu Milanove majke.

Za vreme Prvog svjetskog rata u Temišvaru je bio šef radionice za popravku parnih lokomotiva te je pri kraju rata vidjevši skori raspad Austrougarske i u dogovoru sa ljudima iz Srbije

poslao deset lokomotiva na remont u Bečkerek (Petrovgrad, Zrenjanin) koje su na taj način ostale u budućoj Kraljevini SHS i Jugoslaviji. Za taj čin je poslije rata odlikovan.

U novoj državi radio je sa prekidima u više željezničkih čvorišta, a najviše u Sarajevu, povremeno i u Zagrebu, na funkciji pomoćnika i direktora železničke direkcije u Sarajevu i u Zagrebu do 1941 godine. U Sarajevu je uvodeći Tajlorov sistem rada u željezničkoj radionici vrlo brzo podigao i osposobio vozni park i neophodna proširenja. Bio je izuzetno poštovan i omiljen kod svih zaposlenih zbog svojih stručnih i ljudskih osobina, a posebno je bio aktivan među osnivačima železničke stambene zadruge, prve takve vrste na prostorima bivše Jugoslavije. Ispred ove zadruge kao predsjednik omogućio je mnogim željezničarima u Bosni da izgrade svoje domove i zbrinu porodice. Ta ideja je zaživjela na željeznici tada, a nastavila da živi i u novoj Jugoslaviji.

U Mihaljevcu su mu ostala braća i rodbina, tako da je bio veoma vezan za rodni kraj. Znao je dobro za muku svoje majke i ostalih žena i djevojaka iz sela koje su na leđima sa udaljenog izvora Vrelac nosile vodu za domaćinstvo u drvenim vučijama koje su im satirale ramena i leđa. Izvor Vrelac je kaptirao, nabavio betonske cijevi i uradio vodovod paralelno sa kućama u tom dijelu Mihaljevca, sa česnama na nekoliko mesta ispod kuća, jer je izvor bio na nižem nivou od kuća. Tako je pomogao svojim suseljancima da uzimaju u kantama vodu sa česmi na svojim imanjima - potkućama. Izvor Vrelac dobi ime Šorkov Vrelac. Dao je veliki doprinos unapređenju pčelarstva u koreničkom kraju.

Koreničku rječicu Maticu ili Korenicu poribio je pastrmkom, tako što je iz Struge u Makedoniji, ispod Šar Planine, dopremio u drvenim kačicama riblju mlad, pustio u Maticu i kontrolisao njen razvoj. Ove „domaće“ Šorkove pastrmke sa crvenim tačkicama po lednom dijelu tijela ima i danas u nezagadjenom dijelu ove rječice.

Nažalost iako je bio poštovan i cijenjen kao stručnjak, u Zagrebu je 1941. godine doživio porodičnu tragediju pošto su mu najstarijeg sina Čedomira studenta veterine, ubile Ustaše, a porodicu je uspio spasiti u poslednji čas preseljenjem u Beograd. Za vreme Drugog svjetskog rata živio je u Beogradu i povremeno radio na željeznici kao i njenoj konsolidaciji kraće vrijeme poslije oslobođenja. Penzionisan je ubrzo poslije toga, jer je nekom iz nove vlasti zasmetao njegov ugled i poštovanje stečeno u Kraljevini Jugoslaviji, a mogao je još mnogo učiniti svojim znanjem i iskustvom za željeznicu, što mu je kao čovjeku sa snažnim patriotskim osjećanjem i orijentacijom, lično teško palo.

Umro je 1958. godine. Iza sebe je sa svojom suprugom ostavio četvoro djece sa fakultetskim diplomama. Sin Dušan profesor, bio je jedno vrijeme krajem pedesetih, direktor Gimnazije „O.Prica“ u T. Korenici. Unuk Čedomir, vrsni elektroinženjer, istakao se kao Tehnički direktor „Elektrošumadije“ Kragujevac.

Svoje porodično nasljedstvo-očevinu u Mihaljevcu je ostavio svome bratu Svetozaru – Svetini Šorku i njegovoj djeci i unučadi.

*** *Za poribljavanje Matice pastrmkom, a kasnije sa tom vrstom ribe i pritoka Plitvičkih Jezera, dobio je indirektno priznanje preko **IZVANREDNE RIBOLOVNE DOZVOLE** od Ministarstva poljoprivrede i šumarstva N.R.Hrvatske br.15.968 -1947, Zagreb, 2.lipnja 1947.- koja se dodjeljuje Ing.Milanu Šorku iz T.Korenice, Mihaljevac br.50. da može u svim vodama kotara Titova Korenica, loviti ribe sa udičarskim priborom u svrhu pokusa i stručnog ispitivanja stanja ribe, naročito pastrva, koje su po njegovom poticaju i zasluži tamo naseljene.....*

Priredio Bogdan Radeka